

SIKKERHETSDATABLAD

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og selskapet/foretaket

1.1 Produktidentifikator

Handelsnavn : Hobbyemalje, sølvbronse

1.2 Relevante, identifiserte bruksområder for stoffet eller blandingen, og ikke-anbefalt bruk

Identifisert bruk : Maling.

1.3 Detaljer om leverandøren på sikkerhetsdatabladet

Flügger Denmark A/S
Islevdalvej 151
DK-2610 Rødovre
Tlf. +45 76 30 33 80

e-mail adresse til person ansvarlig for dette SDS databladet : info@intercolor.dk

Nasjonal kontakt

Flügger Norway AS
Waldemar Thranes gate 84B
NO-0175 Oslo
Tel. +47 21 60 13 23

1.4 Nødtelefonnummer

Nasjonalt rådgivingskontor/Giftinformasjonen

Telefonnummer : Giftinformasjonssentralen på tlf.nr.: 22 59 13 00
Se avsnitt 4 om 'Førstehjelpstiltak.'

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1 Klassifisering av bestanddeler eller blanding

Produktdefinisjon : Blanding

Klassifisering i henhold til Forskrift (EC) 1272/2008 [CLP/GHS]

Flam. Liq. 3, H226
STOT SE 3, H336
Aquatic Chronic 3, H412

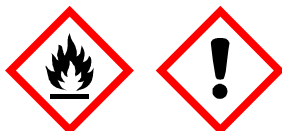
Produktet er klassifisert som farlig ifølge forskrift (EU) 1272/2008 med endringer.

Se kapittel 16 for fullstendig tekst i H-setningene overfor.

Se avsnitt 11 for mer informasjon om helseeffekter og symptomer.

2.2 Etikettelementer

Farepiktogrammer :

Signalord : Advarsel

Redegjørelser om fare : H226 - Brannfarlig væske og damp.
H336 - Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.
H412 - Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Redegjørelser om forholdsregler

Generelt : P101 - Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.
P102 - Oppbevares utilgjengelig for barn.

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

Forebygging	: P210 - Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antenningskilder. Røyking forbudt. P271 - Brukes bare utendørs eller i et godt ventilert område. P273 - Unngå utslipp til miljøet.
Respons	: Ikke anvendelig.
Lagring	: Ikke anvendelig.
Avhending	: P501 - Innhold/holder leveres til godkjent avfallsanlegg.
Inneholder	: n-butylacetat
Tilleggselementer på etiketter	: Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.
Tillegg XVII – Restriksjoner på produksjon, markedsføring og bruk av bestemte farlige stoffer, blandinger og artikler	: Ikke anvendelig.
Spesielle emballasjekrav	
Beholderne må forsynes med barnesikker lukking	: Ikke anvendelig.
Følbar advarselmerking om fare	: Ikke anvendelig.

2.3 Andre farer

Produktet oppfyller kriteriene for PBT eller vPvB i henhold til Forordning (EU) nr. 1907/2006, Tillegg XIII	: Denne blandingen inneholder stoffer som er vurdert å være en PBT eller en vPvB, se Avsnitt 3.2.
Andre farer som ikke fører til klassifisering	: Ikke kjent.

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.2 Blandinger : Blanding

Navn på produkt/ bestanddel	Identifikatorer	%	Klassifisering	Spesifikk kons. grenser, M-faktorer og ATE-er	Type
n-butylacetat	REACH #: 01-2119485493-29 EU: 204-658-1 CAS: 123-86-4	≥10 - ≤25	Flam. Liq. 3, H226 STOT SE 3, H336 EUH066	-	[1] [2]
aluminium	REACH #: 01-2119529243-45 EU: 231-072-3 CAS: 7429-90-5	≥10 - ≤25	Flam. Sol. 1, H228 Water-react. 2, H261	-	[2]
Hydrokarboner, C9, aromater	REACH #: 01-2119455851-35 EU: 918-668-5 CAS: -	<10	Flam. Liq. 3, H226 STOT SE 3, H335 STOT SE 3, H336 Asp. Tox. 1, H304 Aquatic Chronic 2, H411 EUH066	EUH066: C ≥ 20%	[1] [2]
nafta (petroleum),	REACH #:	≤10	Asp. Tox. 1, H304	EUH066: C ≥ 20%	[1] [2]

Hobbyemalje, sølvbronse

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

hydrogenbehandlet tung	01-2119457273-39 EU: 265-150-3 CAS: 64742-48-9		EUH066		
xylene	REACH #: 01-2119488216-32 EU: 215-535-7 CAS: 1330-20-7	<10	Flam. Liq. 3, H226 Acute Tox. 4, H312 Acute Tox. 4, H332 Skin Irrit. 2, H315 Eye Irrit. 2, H319 STOT SE 3, H335 STOT RE 2, H373 (oral, innånding) Asp. Tox. 1, H304	ATE [Dermal] = 1100 mg/kg ATE [Inhalasjon (damper)] = 11 mg/l	[1] [2]
oktametylcyklotetrasiloksan	REACH #: 01-2119529238-36 EU: 209-136-7 CAS: 556-67-2	≤0,1	Flam. Liq. 3, H226 Repr. 2, H361f Aquatic Chronic 1, H410 Se kapittel 16 for fullstendig tekst i H- setningene overfor.	M [Kronisk] = 10	[1] [3] [4]

I følge produsentens nåværende kunnskap, og for anvendbare konsentrasjoner, finnes det ingen bestanddeler i tillegg i produktet som er klassifisert som helse- eller miljøskadelig, og som skulle kreve rapportering i dette avsnittet eller er PBTs eller vPvBs, eller har blitt tildelt en administrativ norm og derfor skulle kreve rapportering i dette avsnittet.

Type

[1] Stoff klassifisert med en helse - eller miljøfare

[2] Stoff med en yrkeshygienisk grenseverdi

[3] Stoffet oppfyller kriteriene for PBT ifølge forskriften (EC) nr. 1907/2006, tillegg XIII

[4] Stoffet oppfyller kriteriene for vPvB ifølge forskriften (EC) nr. 1907/2006, tillegg XIII

Administrativ/Administrative norm/normer er, hvis tilgjengelig, oppført i punkt 8.

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

- Øyekontakt** : Skyll straks øynene med mye vann samtidig som øvre og nedre øyelokk løftes. Se etter og ta ut eventuelle kontaktlinser. Fortsett å skylle i minst 10 minutter. Kontakt lege.
- Innånding** : Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet. Hvis det fremdeles er mistanke om gass i området, må redningspersonellet bruke en hensiktsmessig maske eller et friskluftsapparat. Hvis den tilskadekomne ikke puster, puster uregelmessig eller det oppstår åndedrettsstans, må det gis kunstig åndedrett eller utdannet personell kan gi oksygen. Det kan være farlig for førstehjelpere å bruke munn-mot-munn-metoden. Kontakt lege. Kontakt om nødvendig Giftinformasjonen eller en lege. Hvis personen er bevisstløs, skal vedkommende plasseres i stabilt sideleie, og få medisinsk tilsyn snarest mulig. Sørg for åpne luftveier. Løs på trange klesplagg som snipp, slips, belte eller linning.
- Hudkontakt** : Vask huden grundig med såpe og vann eller bruk et anerkjent hudrensingsprodukt. Fjern forurensede klær og sko. Hvis det oppstår symptomer, må lege kontaktes. Vask klærne før de brukes på ny. Rens skoene grundig før de brukes igjen.
- Svelging** : Vask munnen grundig med vann. Fjern eventuelle tannproteser. Om stoffet er blitt svelget og den berørte personen er bevisst, gi små mengder vann å drikke. Stopp om den berørte personen føler seg dårlig, siden brekninger kan være farlige. Ikke fremkall brekninger med mindre du er under veiledning av medisinsk kyndig personell. Hvis personen kaster opp, må hodet holdes lavt, så oppkastet ikke kommer i lungene. Kontakt lege. Kontakt om nødvendig Giftinformasjonen eller en lege. Ikke gi en bevisstløs person noe gjennom munnen. Hvis personen er bevisstløs, skal vedkommende plasseres i stabilt sideleie, og få medisinsk tilsyn snarest mulig. Sørg for åpne luftveier. Løs på trange klesplagg som snipp, slips, belte eller linning.

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

Vern av førstehjelpspersonell : Det skal ikke iverksettes tiltak som medfører personfare, eller av personer uten tilstrekkelig opplæring. Hvis det fremdeles er mistanke om gass i området, må redningspersonellet bruke en hensiktsmessig maske eller et friskluftsapparat. Det kan være farlig for førstehjelpere å bruke munn-mot-munn-metoden.

4.2 De viktigste symptomene og effektene, både akutte og forsinkede

Overeksponeringstegn/-symptomer

Øyekontakt : Ingen spesifikke data.

Innånding : Alvorlige symptomer kan omfatte følgende:
kvalme eller brekninger
hodepine
slapphet/tretthet
svimmelhet/vertigo
ubevissthet

Hudkontakt : Alvorlige symptomer kan omfatte følgende:
irritasjon
tørrhet
sprekker

Svelging : Ingen spesifikke data.

4.3 Indikasjon av enhver øyeblikkelig medisinsk hjelp og spesialbehandling som er nødvendig

Merknader til lege : Behandle symptomatisk. Kontakt spesialist på giftbehandling om store mengder har blitt svelget eller inhalert.

Spesifikke behandlinger : Ingen spesiell behandling.

AVSNITT 5: Brannsløkkingstiltak

5.1 Slökkemidler

Egnete brannsløkkingsmidler : Bruk pulver, CO₂, vandusj (tåke) eller skum.

Uegnete brannsløkkingsmidler : Ikke bruk vannstråle.

5.2 Spesielle farer forbundet med stoffet eller blandingen

Farer på grunn av stoffet eller blandingen : Brannfarlig væske og damp. Avrenning til kloakkavløp kan forårsake brann- eller eksplosjonsfare. Under brann eller ved oppvarming vil det oppstå en trykkøkning, og beholderen kan revne, med risiko for etterfølgende eksplosjon. Dette materialet er skadelig for vannlevende organismer, med langvarig effekt. Slukkevann kontaminert med dette stoffet må samles opp og hindres i å slippe ut i vannløp, avløp eller kloakk.

Farlige forbrenningsprodukter : Nedbrytingsproduktene kan omfatte følgende materialer:
karbondioksid
karbonmonoksid
metalloksid/oksider

5.3 Råd for brannmenn

Spesielle beskyttelses tiltak for brannmenn : Isoler straks stedet ved å fjerne alle personer i nærheten av uhellet hvis brann har oppstått. Det skal ikke iverksettes tiltak som medfører personfare, eller av personer uten tilstrekkelig opplæring. Flytt beholdere bort fra brannområdet hvis det ikke skaper risiko. Bruk vandusj til å kjøle ned brannutsatte beholdere.

Særlig verneutstyr for brannsløkkingsmannskaper : Brannsløkningspersonell skal bruke egnet verneutstyr og selvforsynt åndedrettsvern (SCBA) med full ansiktsmaske, som brukes i modus for positivt trykk. Brannmannsklær (inkludert hjelmer, vernestøvler og hansker) i samsvar med europeisk standard EN 469, vil gi grunnleggende beskyttelsesnivå mot kjemikalieuhell.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

6.1 Personlige forholdsregler, verneutstyr og nødprosedyrer

- For ikke-nødpersonell** : Det skal ikke iverksettes tiltak som medfører personfare, eller av personer uten tilstrekkelig opplæring. Evakuer omkringliggende områder. Ikke la unødvendig og ubeskyttet personale komme inn. Ikke berør eller gå gjennom utsølt materiale. Slå av alle antenningskilder. Ingen bluss, røyking eller ild i fareområdet. Unngå å innånde damp eller tåke. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Bruk egnet åndedrettsvern ved utilstrekkelig ventilasjon. Bruk egnet personlig verneutstyr.
- For nødpersonell** : Hvis det er påkrevet med spesialklær for å håndtere utslippet, må det tas hensyn til alle opplysningene i avsnitt 8 om egnete og ikke-egnete materialer. Se også opplysningene i "For ikke-nødpersonell".

- 6.2 Forholdsregler for vern av miljø** : Unngå spredning av utslipp av materialet, avrenning og kontakt med jord, vassdrag, avløp og kloakk. Send informasjon til relevante myndigheter dersom produktet har forårsaket miljøforurensning (kloakk, vannsystemer, jord eller luft). Vannforurensende materiale. Kan være skadelig for miljøet hvis det slippes ut i større kvanta.

6.3 Metoder og materialer for begrensning og opprensning

- Lite utslipp** : Stopp lekkasje hvis dette kan gjøres uten risiko. Flytt beholderne fra utslippsområdet. Det må brukes gnistfritt verktøy og opprettholdes et eksplosjonssikkert miljø. Fortynn med vann og ta opp med mopp hvis vannløslig. Alternativt, eller hvis uløslig i vann, absorber med et inert tørt materiale og plasser i en hensiktsmessig avfallsbeholder. Må deponeres via et firma/underleverandør som er registrert for behandling av spesialavfall.
- Stort utslipp** : Stopp lekkasje hvis dette kan gjøres uten risiko. Flytt beholderne fra utslippsområdet. Det må brukes gnistfritt verktøy og opprettholdes et eksplosjonssikkert miljø. Møt utslippet i medvind. Unngå lekkasje til kloakksystem, vannløp, kjellere eller trange rom. Søl skal spyles ned i et system for behandling av spillvann, eller følg denne fremgangsmåten. Begrens og samle spill med ikke brennbare absorberende materialer, f.eks. sand, jord, vermikulitt eller kiselgur, og plasser i beholder for deponering i henhold til lokale bestemmelser. Må deponeres via et firma/underleverandør som er registrert for behandling av spesialavfall. Forurenset oppsamlingsmateriale kan være like miljøskadelig som selve utslippet.

- 6.4 Referanse til andre avsnitt** : Se avsnitt 1 for nødkontaktinformasjon.
Se avsnitt 8 for opplysninger om egnet personlig verneutstyr.
Se avsnitt 13 for flere opplysninger om avfallshåndtering.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

Informasjonen i dette avsnittet inneholder generelle råd og veiledning. Listen over Identifiserte bruksområder i avsnitt 1 bør sjekkes for eventuell bruksspesifikk informasjon i eksponeringsscenarioet(ene).

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering

- Vernetiltak** : Bruk egnet personlig verneutstyr (se avsnitt 8.). Må ikke svelges. Unngå kontakt med øyne, hud og klær. Unngå å innånde damp eller tåke. Unngå utslipp til miljøet. Må bare anvendes på et godt ventilert sted. Bruk egnet åndedrettsvern ved utilstrekkelig ventilasjon. Ikke gå inn i lagringsområder og avgrensede områder hvis de ikke er tilstrekkelig ventilert. Oppbevares i originalbeholderen eller i et godkjent alternativ, som er laget av et kompatibelt materiale, oppbevares tett lukket når det ikke er i bruk. Lagres og brukes adskilt fra varme, gnister, åpen ild eller noen annen antenneskilde. Bruk eksplosjonssikkert elektrisk utstyr (ventilasjon, lys og materialhåndtering). Bruk bare verktøy som ikke avgir gnister. Ta forholdsregler mot elektrostatisk utladning. Tom emballasje inneholder produktrester og kan være farlig. Emballasjen må ikke brukes om igjen.
- Råd om generell yrkeshygiene** : Det må ikke spises, drikkes eller røykes i områder der dette materialet håndteres, oppbevares og bearbeides. Arbeidere bør vaske hender og ansiktet før de spiser, drikker eller røyker. Ta av forurensete klær og verneutstyr før du går inn i områder der det spises. Se også avsnitt 8 for flere opplysninger om hygienetiltak.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.2 Forhold for sikker lagring, inkludert ev. uforenlighet

Må ikke oppbevares i temperaturer over: 40°C (104°F). Oppbevares i henhold til lokale bestemmelser. Oppbevares i et isolert og godkjent område. Lagres i original emballasje, beskyttet mot direkte solskinn i et tørt, kjølig og godt ventilert område, vekk fra uforenlige materialer (se Avsnitt 10) samt mat og drikke. Oppbevares innelåst. Eliminer alle antennelseskilder. Holdes unna oksiderende materialer. Oppbevar beholderen tett lukket og forseglet til alt er klart til bruk. Åpnede beholdere må lukkes forsvarlig og oppbevares stående for å unngå lekkasje. Må ikke oppbevares i umerkede beholdere. Oppbevares/håndteres slik at forurensning i miljøet unngås. Se avsnitt 10 for uforenlige materialer før håndtering eller bruk.

Seveso-direktivet - Rapporteringsterskler

Farekriterier

Kategori	Meldings- og MAPP-terskel	Terskel for sikkerhetsrapport
P5c	5000 tonne	50000 tonne

7.3 Spesifikk sluttbruk

Anbefalinger : Ikke kjent.

Løsninger spesifikke for industrisektoren : Ikke kjent.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personlig beskyttelse

Informasjonen i dette avsnittet inneholder generelle råd og veiledning. Informasjonen gis basert på typisk forventede bruksområder for produktet. Ytterligere tiltak kan være påkrevet for partihåndtering eller andre bruksområder som kan øke eksponeringen for arbeidere eller miljøutslipp betydelig.

8.1 Kontrollparametere

Administrative normer

Navn på produkt/bestanddel	Grenseverdier for eksponering
n-butyl acetate	FOR-2011-12-06-1358 (Norge, 6/2021). Korttidsverdi grenseverdi: 723 mg/m ³ 15 minutter. Korttidsverdi grenseverdi: 150 ppm 15 minutter. FOR-2011-12-06-1358 (Norge, 6/2021). Merknader: veiledende grenseverdi Gjennomsnittsverdier: 241 mg/m ³ 8 timer. Gjennomsnittsverdier: 50 ppm 8 timer.
aluminium	FOR-2011-12-06-1358 (Norge, 6/2021). Gjennomsnittsverdier: 5 mg/m ³ 8 timer. Form: pyroteknikk
Hydrokarboner, C9, aromater	FOR-2011-12-06-1358 (Norge). AN: 100 mg/m ³ 8 timer. AN: 19 ppm 8 timer.
Naphtha (petroleum), hydrotreated heavy	FOR-2011-12-06-1358 (Norge, 2013). AN: 275 mg/m ³ 8 timer. AN: 40 ppm 8 timer.
xylene	FOR-2011-12-06-1358 (Norge, 6/2021). [xylene] Absorbent gjennom huden. Merknader: veiledende grenseverdi Gjennomsnittsverdier: 25 ppm 8 timer. Gjennomsnittsverdier: 108 mg/m ³ 8 timer.

Biologiske eksponeringsindekser

No exposure indices known.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personlig beskyttelse

Anbefalt overvåkningstiltak : Sjekk overvåkingsstandardene, slik som følgende: Europeisk standard NS-EN 689 (Arbeidsplassluft - Veiledning for vurdering av eksponering for kjemiske stoffer ved innånding og målestrategi for sammenligning med grenseverdier) Europeisk standard NS-EN 14042 (Arbeidsplassluft - Veiledning for anvendelse og bruk av prosedyrer for bedømmelse av kjemiske og biologiske agens) Europeisk standard NS-EN 482 (Arbeidsplassluft - Generelle krav til utførelse av måling av kjemiske midler) Det kreves også at det vises til nasjonale rettledningsdokumenter for bestemmelse av farlige stoffer.

DNEL-er/DMEL-er

Navn på produkt/bestanddel	Type	Eksponering	Verdi	Befolkning	Effekter
n-butyl acetate	DNEL	Langsiktig Oral	3,4 mg/kg bw/dag	Generell populasjon	Systemisk
	DNEL	Langsiktig Hud	3,4 mg/kg bw/dag	Generell populasjon	Systemisk
	DNEL	Langsiktig Hud	7 mg/kg bw/dag	Arbeidere	Systemisk
	DNEL	Langsiktig Innånding	12 mg/m ³	Generell populasjon	Systemisk
	DNEL	Langsiktig Innånding	48 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk
	DNEL	Langsiktig Innånding	102,34 mg/m ³	Generell populasjon	Lokal
	DNEL	Langsiktig Innånding	480 mg/m ³	Arbeidere	Lokal
	DNEL	Kortsiktig Innånding	859,7 mg/m ³	Generell populasjon	Lokal
	DNEL	Kortsiktig Innånding	859,7 mg/m ³	Generell populasjon	Systemisk
	DNEL	Kortsiktig Innånding	960 mg/m ³	Arbeidere	Lokal
	DNEL	Kortsiktig Innånding	960 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk
	Hydrokarboner, C9, aromater	DNEL	Langsiktig Hud	11 mg/kg bw/dag	Generell populasjon
DNEL		Langsiktig Oral	11 mg/kg bw/dag	Generell populasjon	Systemisk
DNEL		Langsiktig Innånding	150 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk
DNEL		Langsiktig Hud	25 mg/kg bw/dag	Arbeidere	Systemisk
DNEL		Langsiktig Innånding	32 mg/m ³	Generell populasjon	Systemisk
xylene		DNEL	Langsiktig Oral	1,6 mg/kg bw/dag	Generell populasjon
	DNEL	Langsiktig Innånding	14,8 mg/m ³	Generell populasjon	Systemisk
	DNEL	Langsiktig Innånding	77 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk
	DNEL	Langsiktig Hud	108 mg/kg bw/dag	Generell populasjon	Systemisk
	DNEL	Langsiktig Hud	180 mg/kg bw/dag	Arbeidere	Systemisk
	DNEL	Kortsiktig Innånding	289 mg/m ³	Arbeidere	Lokal
	DNEL	Kortsiktig Innånding	289 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk
	octamethylcyclotetrasiloxane	DNEL	Kortsiktig Oral	3,7 mg/kg bw/dag	Generell populasjon
DNEL		Langsiktig Oral	3,7 mg/kg bw/dag	Generell populasjon	Systemisk
DNEL		Kortsiktig	13 mg/m ³	Generell	Lokal

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personlig beskyttelse

	DNEL	Innånding Langsiktig	13 mg/m ³	populasjon Generell	Lokal
	DNEL	Innånding Kortsiktig	13 mg/m ³	populasjon Generell	Systemisk
	DNEL	Innånding Langsiktig	13 mg/m ³	populasjon Generell	Systemisk
	DNEL	Innånding Kortsiktig	73 mg/m ³	populasjon Arbeidere	Lokal
	DNEL	Innånding Langsiktig	73 mg/m ³	Arbeidere	Lokal
	DNEL	Innånding Kortsiktig	73 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk
	DNEL	Innånding Langsiktig	73 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk

PNEC-er

Navn på produkt/bestanddel	Kammerdetaljer	Verdi	Metodedetaljer
xylene	Ferskvann	0,327 mg/l	-
	Sjøvann	0,327 mg/l	-
	Renseanlegg for avløpsvann	6,58 mg/l	-
	Ferskvannsediment	12,46 mg/kg dwt	-
	Sjøvannsediment	12,46 mg/kg dwt	-
	Jord	2,31 mg/kg dwt	-
octamethylcyclotetrasiloxane	Ferskvann	0,327 mg/l	-
	Ferskvann	0,44 µg/l	-
	Sjøvann	0,044 µg/l	-
	Renseanlegg for avløpsvann	10 mg/l	-
	Ferskvannsediment	0,59 mg/kg dwt	-
	Sjøvannsediment	0,059 mg/kg dwt	-
Jord	0,15 mg/kg dwt	-	

8.2 Eksponeringskontroll

Egnede konstruksjonstiltak : Må bare anvendes på et godt ventilert sted. Bruk prosesinnbygging, lokal avsugsventilasjon eller andre tekniske tiltak for å holde arbeidstakerenes eksponering for luftbårene forurensninger under anbefalte- eller lovbestemte eksponeringsgrenser. De tekniske løsningene må også holde konsentrasjoner av gass, damp og støv under laveste eksplosjonsgrense. Bruk eksplosjonssikkert ventilasjonsutstyr.

Individuelle vernetiltak

Hygieniske tiltak

: Vask hender, underarmer og ansikt grundig etter å ha håndtert kjemiske produkter, før inntak av mat, røyking og toalettbesøk samt ved avsluttet arbeidsperiode. Det bør brukes egnede teknikker ved fjerning av klær som kan være tilsølt. Vask forurensede klær før de tas i bruk igjen. Sørg for at øyeskyllestasjoner og sikkerhetsdusjer er i nærheten av arbeidsstedet.

Øye-/ansiktsvern

: Det skal benyttes vernebriller i samsvar med godkjente standarder når risikovurdering indikerer at dette er nødvendig for å unngå eksponering for væskesprut, damp, gass eller støv. Hvis kontakt er mulig, skal følgende verneutstyr brukes, hvis det ikke vurderes at en høyere grad av verneutstyr er nødvendig: Bruk vernebriller med sidebeskyttelse i samsvar med EN 166.

Hudvern

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personlig beskyttelse

- Håndvern** : Det skal til enhver tid ved håndtering av kjemiske produkter benyttes kjemisk bestandige, ugjennomtrengelig hansker i samsvar med godkjente standarder når risikovurdering indikerer at dette er nødvendig. Se til at hanskene fremdeles beholder sine beskyttende egenskaper ved å vurdere parametrene som spesifiseres av hanskeprodusenten. Legg merke til at tiden for gjennomtrenging for hanskematerialer kan være forskjellig for ulike hanskeprodusenter. Når det gjelder blandinger som inneholder flere stoffer, kan ikke beskyttelsestiden for hanskene estimeres nøyaktig. > 8 timer (gjennombruddstid): Bruk hansker som er testet etter EN 374. Nitrilhansker.
- Kroppsvern** : Personlig verneutstyr skal velges i samsvar med oppgaven som utføres og farene forbundet med denne, og skal være godkjent av en spesialist før dette produktet håndteres. Der det oppstår antenningsrisiko på grunn av statisk elektrisitet, skal det brukes antistatisk vernetøy. Vernetøyet skal omfatte antistatiske overaller, støvler og hansker for størst mulig beskyttelse mot statisk utladning. Se Europeisk standard NS-EN 1149 for informasjon om material- og designkrav og testmetoder. Anbefales: Bruk egnede verneklær som er EN-godkjent type 6 og kategori III.
- Annet hudvern** : Egnert fottøy og eventuelt tilleggsvern for huden skal velges basert på oppgaven som skal utføres og de risikoene som er involvert, og må godkjennes av en spesialist før dette produktet håndteres.
- Åndedrettsvern** : Basert på potensial fare og risk for eksponering, velge en respirator som oppfyller den gjeldende sertifiseringsstandard. Gassmasker må brukes i henhold til et åndedrettsvern program, for å sikre riktig montering, opplæring og andre viktige sider ved bruk. Anbefales: Gassfilterenhet (DIN EN 14387) A2
- Begrensning og overvåking av miljøeksponeringen** : Utslipp fra ventilasjon eller prosessutstyr bør kontrolleres for å sikre at de er i samsvar med kravene i gjeldende miljølovgivning. I enkelte tilfeller er det nødvendig å anvende gasskrubbere, filtre eller konstruksjonsendringer i prosessutstyret for å redusere utslippene til akseptable nivåer.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

Forholdene for måling av alle egenskaper er ved standard temperatur og trykk med mindre noe annet indikeres.

9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Utseende

- Fysisk tilstand** : Væske.
- Farge** : Sølv.
- Lukt** : Løsemiddel
- Luktterskel** : Ikke kjent.
- Smeltepunkt/frysepunkt** : Ikke kjent.
- Utgangskokepunkt og -kokeområde** : Ikke kjent.
- Brannfarlighet** : Ikke kjent.
- Nedre og øvre eksplosjonsgrense** : Nedre: 0,6%
Øvre: 7%
- Flammepunkt** : Lukket kopp: 27°C (80,6°F)
- Selvantennelsestemperatur** : Ikke kjent.
- Dekomponeringstemperatur** : Ikke kjent.
- pH** : Ikke kjent.
- Viskositet** : Kinematisk (40°C): >22 mm²/s
- Løselighet i vann** : Ikke kjent.
- Blandbar med vann** : Nei.
- Fordelingskoeffisient oktanol/vann** : Ikke anvendelig.
- Damptrykk** : Ikke kjent.
- Fordamping** : Ikke kjent.
- Tetthet** : 1,05 g/cm³

Hobbyemalje, sølvbronse

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

- Damptetthet** : Ikke kjent.
Ekspløsjonsegenskaper : Ikke kjent.
Oksidasjonsegenskaper : Ikke kjent.
Partikkelegenskaper
Middels partikkelstørrelse : Ikke anvendelig.

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

- 10.1 Reaktivitet** : Det finnes ingen bestemte testdata på reaktivitet tilgjengelig for dette produktet eller bestanddelene.
- 10.2 Kjemisk stabilitet** : Produktet er stabilt.
- 10.3 Mulighet for skadelige reaksjoner** : Ved lagring og bruk under normale forhold vil det ikke oppstå farlige reaksjoner.
- 10.4 Forhold som skal unngås** : Unngå alle mulige antenningskilder (gnist eller flamme). Beholdere må ikke utsettes for trykk, skjæres i, sveises, forsterkes, loddes, bores, knuses eller utsettes for varme eller antenningskilder.
- 10.5 Uforenlige stoffer** : Reaktivt, eller uforenlig med følgende stoffer: oksiderende materialer
- 10.6 Farlige nedbrytingsprodukter** : Det bør ikke dannes farlige nedbrytingsprodukter ved normale lagrings- og bruksforhold.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

11.1 Informasjon om fareklasser som definert i Forskrift (EC) Nr. 1272/2008

Akutt toksisitet

Navn på produkt/ bestanddel	Resultat	Arter	Dose	Eksposering
n-butylacetat	LC50 Innånding Gass.	Rotte	390 ppm	4 timer
	LD50 Hud	Kanin	>17600 mg/kg	-
	LD50 Oral	Rotte	10768 mg/kg	-
nafta (petroleum), hydrogenbehandlet tung xylen	LC50 Innånding Damp	Rotte	8500 mg/m ³	4 timer
	LC50 Innånding Gass.	Rotte	5000 ppm	4 timer
oktametylcyclotetrasiloksan	LD50 Oral	Rotte	4300 mg/kg	-
	LC50 Innånding Damp	Rotte	36 g/m ³	4 timer
	LD50 Hud	Rotte	1770 mg/kg	-
	LD50 Oral	Rotte	1540 mg/kg	-

Konklusjon/oppsummering: Ikke kjent.

Estimater over akutt toksisitet

Navn på produkt/bestanddel	Oral (mg/ kg)	Hud (mg/ kg)	Inhalering (gasser) (ppm)	Inhalering (damper) (mg/l)	Inhalering (støv og tåker) (mg/ l)
Hobbyemalje, sølvbronse	N/A	11111,1	N/A	111,1	N/A
n-butylacetat	10768	N/A	N/A	N/A	N/A
xylen	4300	1100	N/A	11	N/A
oktametylcyclotetrasiloksan	N/A	N/A	N/A	36	N/A

Irritasjon/korrosjon

Hobbyemalje, sølvbronse

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

Navn på produkt/ bestanddel	Resultat	Arter	Poeng	Eksponering	Observasjon
n-butylacetat	Øyne - Middels irriterende stoff Hud - Middels irriterende stoff	Kanin Kanin	- -	100 mg 24 timer 500 mg	- -
xylen	Øyne - Mildt irriterende Øyne - Sterkt irriterende stoff Hud - Mildt irriterende Hud - Middels irriterende stoff Hud - Middels irriterende stoff	Kanin Kanin Rotte Kanin Kanin	- - - - -	87 mg 24 timer 5 mg 8 timer 60 uL 100 % 24 timer 500 mg	- - - - -
oktametylcyklotetrasiloksan	Øyne - Mildt irriterende Hud - Mildt irriterende	Kanin Kanin	- -	24 timer 500 mg 24 timer 500 mg	- -

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Overfølsomhet

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Mutasjonsfremmende karakter

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Kreftfremkallende egenskap

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Reproduktiv giftighet

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Fosterskadelige egenskaper

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Toksisitet for angitt målorgan (enkelteksponering)

Navn på produkt/bestanddel	Kategori	Eksponeringsvei	Målorganer
n-butylacetat	Kategori 3	-	Narkotisk effekt
Hydrokarboner, C9, aromater	Kategori 3	-	Irritasjon i luftveiene
xylen	Kategori 3	-	Narkotisk effekt
	Kategori 3	-	Irritasjon i luftveiene

Toksisitet for angitt målorgan (gjentatt eksponering)

Navn på produkt/bestanddel	Kategori	Eksponeringsvei	Målorganer
xylen	Kategori 2	oral, innånding	-

Fare for aspirering

Navn på produkt/bestanddel	Resultat
Hydrokarboner, C9, aromater	ASPIRASJONSFARE - Kategori 1
nafta (petroleum), hydrogenbehandlet tung	ASPIRASJONSFARE - Kategori 1
xylen	ASPIRASJONSFARE - Kategori 1

Opplysninger om sannsynlige eksponeringsveier : Ikke kjent.

Symptomer forbundet med fysiske, kjemiske og toksikologiske egenskaper

Øyekontakt : Ingen spesifikke data.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

- Innånding** : Alvorlige symptomer kan omfatte følgende:
kvalme eller brekninger
hodepine
slapphet/tretthet
svimmelhet/vertigo
ubevissthet
- Hudkontakt** : Alvorlige symptomer kan omfatte følgende:
irritasjon
tørrhet
sprekker
- Svelging** : Ingen spesifikke data.

Det kan forekomme både forsinkede og øyeblikkelige effekter, og også kroniske effekter på grunn av kort- og langtidseksposering

Korttidseksposering

- Potensielle, øyeblikkelige effekter** : Ikke kjent.
- Potensielle, forsinkede effekter** : Ikke kjent.

Langvarig eksponering

- Potensielle, øyeblikkelige effekter** : Ikke kjent.
- Potensielle, forsinkede effekter** : Ikke kjent.

Potensielle kroniske helseeffekter

Ikke kjent.

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

- Generelt** : Forlenget eller gjentatt kontakt kan overvinne huden og medføre irritasjon, sprekker og/eller dermatitt.
- Kreftfremkallende egenskap** : Ingen kjente betydelige virkninger eller kritiske farer.
- Mutasjonsfremmende karakter** : Ingen kjente betydelige virkninger eller kritiske farer.
- Reproduktiv giftighet** : Ingen kjente betydelige virkninger eller kritiske farer.

11.2 Informasjon om andre farer

11.2.1 Hormonforstyrrende egenskaper

Ikke kjent.

11.2.2 Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Ikke kjent.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1 Toksisitet

Navn på produkt/ bestanddel	Resultat	Arter	Eksposering
n-butylacetat	Akutt LC50 32 mg/l Sjøvann Akutt LC50 18000 µg/l Ferskvann	Skalldyr - Artemia salina	48 timer
Hydrokarboner, C9, aromater	Akutt IC50 2,6 til 2,9 mg/l	Fisk - Pimephales promelas Alge - Pseudokirchneriella subcapitata	96 timer 72 timer
xylen	Akutt LC50 8500 µg/l Sjøvann Akutt LC50 13400 µg/l Ferskvann	Skalldyr - Palaemonetes pugio Fisk - Pimephales promelas	48 timer 96 timer
oktametylcyklotetrasiloksan	Akutt LC50 >1000 ppm Ferskvann Kronisk NOEC 1 til 29 µg/l	Fisk - Oncorhynchus mykiss Alge - Pseudokirchneriella subcapitata	4 dager 96 timer

Hobbyemalje, sølvbronse

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

	Kronisk NOEC 7,9 µg/l Ferskvann Kronisk NOEC 4,4 µg/l Ferskvann	Dafnie - Daphnia magna Fisk - Oncorhynchus mykiss - Egg	21 dager 93 dager
--	--	---	----------------------

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

12.2 Persistens og nedbrytbarhet

Navn på produkt/ bestanddel	Test	Resultat	Dose	Inoculum
Hydrokarboner, C9, aromater	301F Ready Biodegradability - Manometric Respirometry Test	>60 % - Ikke lett - 28 dager	-	-

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Navn på produkt/ bestanddel	Halveringstid i vann	Fotolyse	Biologisk nedbrytbarhet
Hydrokarboner, C9, aromater	-	-	Ikke lett
xylen	-	-	Lett

12.3 Bioakkumuleringspotensial

Navn på produkt/ bestanddel	LogP _{ow}	BKF	Potensial
n-butylacetat	2,3	-	lav
Hydrokarboner, C9, aromater	-	159	lav
nafta (petroleum), hydrogenbehandlet tung	-	10 til 2500	høy
xylen	3,12	8.1 til 25.9	lav
oktametylcyklotetrasiloksan	6,488	13400	høy

12.4 Jordmobilitet

**Fordelingskoeffisient for
jord/vann (K_{oc})** : Ikke kjent.

Mobilitet : Ikke kjent.

12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurderinger

Navn på produkt/ bestanddel	PBT	P	B	T	vPvB	vP	vB
n-butylacetat	Nei	N/A	N/A	Nei	N/A	N/A	N/A
Hydrokarboner, C9, aromater	Nei	N/A	Nei	Nei	Nei	N/A	Nei
nafta (petroleum), hydrogenbehandlet tung	Nei	N/A	Nei	Nei	Nei	N/A	Nei
xylen	Nei	N/A	Nei	Ja	Nei	N/A	Nei
oktametylcyklotetrasiloksan	SVHC (Anbefales)	Spesifisert	Spesifisert	Spesifisert	SVHC (Anbefales)	Spesifisert	Spesifisert

12.6 Hormonforstyrrende egenskaper

Ikke kjent.

12.7 Andre skadevirkninger

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

Ingen kjente betydelige virkninger eller kritiske farer.

AVSNITT 13: Instruksjoner ved disponering

Informasjonen i dette avsnittet inneholder generelle råd og veiledning. Listen over Identifiserte bruksområder i avsnitt 1 bør sjekkes for eventuell bruksspesifikk informasjon i eksponeringsscenarioet(ene).

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Produkt

Metoder for avhending : Unngå at det produseres avfall, eller reduser avfallsmengden til et minimum i den grad det er mulig. Deponering av dette produktet, oppløsninger og alle biprodukter skal til enhver tid skje i samsvar med lovfestede krav til miljøvern og avfallsdeponering og alle regionale bestemmelser fra lokale myndigheter. Overskytende materialer og ikke gjenvinnbare produkter må deponeres via et firma/ underleverandør som er registrert for behandling av spesialavfall. Avfall må ikke deponeres ubehandlet til avløp unntatt når det er fullstendig i samsvar med alle krav fra myndigheter med jurisdiksjon.

Farlig avfall : Ja.

Den europeiske avfallslisten (EAL)

Avfallskode	Avfallsbetegnelse
08 01 11*	maling- og lakkavfall som inneholder organiske løsemidler eller andre helsefarlige stoffer

Emballasje

Metoder for avhending : Unngå at det produseres avfall, eller reduser avfallsmengden til et minimum i den grad det er mulig. Avfallsemballasjen bør resirkuleres. Forbrenning eller avhending på søppelplass bør vurderes hvis det ikke er mulig med resirkulering.

Spesielle forholdsregler : Produktet og emballasjen skal uskadeliggjøres på en sikker måte. Vær forsiktig ved håndtering av tomme beholdere som ikke er rengjort eller skylt ut. Tomemballasje eller tomme poser kan inneholde noe produktrester. Damper fra produktrester kan danne svært brennbar eller eksplosiv atmosfære inne i beholderen. Ikke skjær, sveis eller slip brukte beholdere uten at de først har vært grundig rengjort på innsiden. Unngå spredning av utslipp av materialet, avrenning og kontakt med jord, vassdrag, avløp og kloakk.

AVSNITT 14: Transportopplysninger

	ADR/RID	IMDG	IATA
14.1 FN-nummer eller ID-nummer	UN1263	UN1263	UN1263
14.2 Korrekt transportnavn, UN	MALING	MALING	MALING
14.3 Transportfareklasse(r)	3 	3 	3
14.4 Emballasjegruppe	III	III	III
14.5 Skadevirkninger i miljøet	Nei.	Nei.	Nei.

Ytterligere informasjon

ADR/RID : **Unntak for viskøse væsker** Denne viskøse klasse 3-væsken er ikke underlagt regulering av emballasje på opptil 450 liter i henhold til 2.2.3.1.5.1.

IMDG : **Tunnellkode** (D/E)

IMDG : **Kriseplaner** F-E, S-E

Unntak for viskøse væsker Denne viskøse klasse 3-væsken er ikke underlagt regulering av emballasje på opptil 450 liter i henhold til 2.3.2.5.

Hobbyemalje, sølvbronse

AVSNITT 14: Transportopplysninger

IATA : Merking som miljøfarlig stoff kan finne sted hvis dette er påkrevet av andre transportforskrifter.

14.6 Spesielle forholdsregler for brukeren : **Transport innenfor brukerens anlegg**: produktet skal alltid transporteres i lukkede beholdere som står oppreist. Det må sikres at personer som transporterer produktet har fått opplæring i hva som skal gjøres ved uhell eller utslipp.

14.7 Maritim transport i bulk i henhold til IMO-instrumenter : Ikke kjent.

AVSNITT 15: Regelverksmessige opplysninger

15.1 Sikkerhets-, helse- og miljøforskrifter eller lovverk som er spesifikke for stoffet eller blandingen
EU-forskrift (EU) nr. 1907/2006 (REACH)

Tillegg XIV - Liste over stoffer som krever autorisasjon

Tillegg XIV

Ingen av bestanddelene er opplistet.

Stoffer som gir stor grunn til bekymring

Vesentlig egenskap	Navn på bestanddeler	Status	Referansenummer	Revisjonsdato
PBT	octamethylcyclotetrasiloxane	Anbefales	ED/71/2019	14-04-2021
vPvB	octamethylcyclotetrasiloxane	Anbefales	ED/71/2019	14-04-2021

Tillegg XVII – Restriksjoner på produksjon, markedsføring og bruk av bestemte farlige stoffer, blandinger og artikler : Ikke anvendelig.

Andre EU regler

Industriutslipp (forebygging og kontroll integrert forurensning) - Luft : Oppført

Industriutslipp (forebygging og kontroll integrert forurensning) - Vann : Oppført

Ozon-nedbrytende stoffer (1005/2009/EU)

Ikke listeført.

Forhåndssamtykke (PIC) (649/2012 / EU)

Ikke listeført.

Vedvarende organiske forurensende stoffer

Ikke listeført.

Seveso Direktivet

Dette produktet kontrolleres under Seveso-direktivet.

Farekriterier

Kategori

P5c

Nasjonale forskrifter

AVSNITT 15: Regelverksmessige opplysninger

Produktregistreringsnummer : 627386

Internasjonale bestemmelser

Konvensjon om kjemiske våpen, stoffliste over kjemikalier i Schedule I, II og III

Ikke listeført.

Montreal protokolen

Ikke listeført.

Stockholms konvensjonen om persistente organiske forurensere

Ikke listeført.

Rotterdamkonvensjonen om samtykke ved forutgående informasjon (PIC)

Ikke listeført.

UNECE Aarhus Protokoll for POP-er og tungmetaller

Ikke listeført.

15.2 Kjemisk sikkerhetsvurdering : Sikkerhetsvurderinger for alle kjemiske stoffer i dette produktet er enten ferdige eller ikke aktuelle.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

✓ Angir informasjon som er endret fra tidligere versjon.

Forkortelser og akronymer : ATE = Akutt toksisitets estimat
CLP = Klassifisering, merking og innpakning
DMEL = Oppnådd minimalt effekt nivå
DNEL = Oppnådd ingen effekt nivå
EUH statement = CLP-spesifikk fareerklæring
N/A = Ikke kjent
PBT = Persistent, Bioakkumulerbar og Giftig
PNEC = Forutsatt ingen effekt konsentrasjon
RRN = REACH registrerings nummer
SGG = Segregeringsgruppe
vPvB = Meget persistente og meget bioakkumulerende

Fremgangsmåte for avledning av klassifisering etter forskriften (EC) nr. 1272/2008 [CLP/GHS]

Klassifisering	Justering
Flam. Liq. 3, H226 STOT SE 3, H336 Aquatic Chronic 3, H412	På grunnlag av testdata Kalkuleringsmetode Kalkuleringsmetode

Fullstendig tekst for forkortede H-setninger

H226	Brannfarlig væske og damp.
H228	Brannfarlig fast stoff.
H261	Ved kontakt med vann utvikles brannfarlige gasser.
H304	Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.
H312	Farlig ved hudkontakt.
H315	Irriterer huden.
H319	Gir alvorlig øyeirritasjon.
H332	Farlig ved innånding.
H335	Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
H336	Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.
H361f	Mistenkes for å kunne skade forplantningsevnen.
H373	Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
H410	Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
H411	Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
H412	Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
EUH066	Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.

Fullstendig tekst for klassifiseringer [CLP/GHS]

Hobbyemalje, sølvbronse

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Acute Tox. 4	AKUTT TOKSISITET - Kategori 4
Aquatic Chronic 1	FARE I VANNMILJØ (LANGVARIG) - Kategori 1
Aquatic Chronic 2	FARE I VANNMILJØ (LANGVARIG) - Kategori 2
Aquatic Chronic 3	FARE I VANNMILJØ (LANGVARIG) - Kategori 3
Asp. Tox. 1	ASPIRASJONSFARE - Kategori 1
Eye Irrit. 2	ALVORLIG ØYESKADE/IRRITASJON - Kategori 2
Flam. Liq. 3	BRENNBARE VÆSKER - Kategori 3
Flam. Sol. 1	BRENNBARE FASTE STOFFER - Kategori 1
Repr. 2	GIFTIG VED REPRODUKSJON - Kategori 2
Skin Irrit. 2	ETSER/IRRITERER HUD - Kategori 2
STOT RE 2	GIFTIG FOR SPESIELLE MÅLORGANER (GJENTATT EKSPONERING) - Kategori 2
STOT SE 3	GIFTIG FOR SPESIELLE MÅLORGANER (ENKEL EKSPONERING) - Kategori 3
Water-react. 2	STOFFER OG BLANDINGER, SOM I KONTAKT MED VANN AVGIR BRENNBARE GASSER - Kategori 2

Produktkode	:
Utskriftsdato	: 12-04-2023
Utgitt dato/ Revisjonsdato	: 12-04-2023
Dato for forrige utgave	: 30-11-2022
Versjon	: 1.02

Merknad til leseren

Så langt vi kjenner til, er informasjonen i dette dokumentet dekkende og nøyaktig. Imidlertid er verken leverandøren som er navngitt ovenfor, eller noen av deres underleverandører, rettslig ansvarlige eller erstatningspliktige for at denne informasjonen er nøyaktig og fullstendig.

Avgjørelsen om egnetheten av alle materialer er i siste instans kun brukerens eget. Alle materialer kan ha ukjente risikomomenter og bør brukes med forsiktighet. Selv om bestemte risikomomenter er beskrevet her, kan vi ikke garantere at dette er de eneste som finnes.